

POVIJESNI ODJEL 2000.-2001.

Tijekom protekle dvije godine fundus Povijesnog odjela povećan je darovima i otkupom za preko 2600 predmeta, najvećim dijelom fotografija i razglednica. U istom je razdoblju inventirano 346 muzealija tako da Odjel ima 15.198 inventarnih brojeva upisanih u devet inventarnih knjiga.

Fundus Povijesnog odjela obogaćen je sljedećim značajnijim donacijama:

- Osječanka, gospođa Slava Rukavina rođena Troha, iz Zagreba, unuka znamenitog osječkog fotografa Georga Knittela, Muzeju je Slavonije darovala već ranije obećane obiteljske predmete i fotografije
- Gospođa Vera Gerard Šipošić u više je navrata darovala obiteljske predmete i fotografije, radove svoga supruga, fotografa Dionizija Šipošića
- Obitelj Gojtan darovala je brončanu skulpturu, rad kipara Samowolskog
- Posebnu vrijednost imaju tri oslikana streljačka cilja iz 1832. godine koje su djelatnici Povijesnog odjela pronašli na tavanu jedne tvrđavske kuće. Ciljevi su bili zakucani za grede i služili kao pregrada tavanskih prostorija.

Revizijom zbirke Odjela u Muzej je vraćen, 1985. godine posuđen, dio predmeta osječkog Građanskog streljačkog društva iz Zbirke kulturno-povijesnih predmeta, a započeta je i revizija Kartografske zbirke.

Grada Odjela bila je izložena na izložbi Japanska umjetnost u zbirka Muzeja Slavonije u Osijeku gdje su javnosti, između ostaloga, prezentirani japanski drvorezi u boji nastali sredinom 19. stoljeća.

Za potrebe reprezentativne izložbe Historicizam u Hrvatskoj održano u zagrebačkom Muzeju za umjetnost i obrt posuđena je grada iz više zbirki Povijesnog odjela: Grafičke zbirke (25), Zbirke fotografija (25), Zbirke skulptura i natpisa (1), Zbirke kulturno-povijesnih predmeta (1) i Dokumentarne zbirke (5). Sveukupno 57 eksponata.

Za monografsku izložbu i katalog o slikaru Josipu Franji Mücke posuđeni su Galeriji likovnih umjetnosti u Osijeku grafički listovi ovoga autora iz Grafičke zbirke Odjela.

Uz stotu obljetnicu posvećenja Župne crkve sv. Petra i Pavla u Osijeku posuđen je dio građe za prigodnu izložbu postavljenu u unutrašnjosti crkve.

Povodom godišnje izložbe Europskog dana Židovskog naslijeđa Židovskoj općini Osijek posuđene su fotografije osječkog fotografa Nikole Szegea.

Za otvorenje novoizgrađenog prostora Hrvatskog telekoma u Osijeku posuđena je grada Hrvatskom poštanskom muzeju za prigodnu izložbu.

Predmeti secesijskih stilskih odlika iz više zbirki Povijesnog odjela zastupljeni su na izložbi, kataloški obrađeni i objavljeni u katalogu Secesija slobodnog i kraljevskog grada Osijeka (117).

Dio građe Odjela poslužio je kao ilustrativni materijal za sljedeće knjige:

- dr. Stanko Andrić, Potonuli svijet Rasprave o slavenskom i srijemskom srednjovjekovlju
- Rudolf Horvat, Srijem naselja i stanovništvo
- dr. Ive Mažuran, Grad i tvrđava Osijek
- Grupa autora, Retfala dio grada Osijeka

Dio građe Zbirke fotografija snimljen je za potrebe Programa za kulturu Hrvatske televizije, gdje je u sklopu ciklusa Fotografija u Hrvatskoj, prema scenariju Grgura Marka Ivankovića, snimljeno pet emisija:

- Osječki fotograf Georg Knittel
- Osječka fotografija 19. stoljeća
- Osječka fotografija prve polovice 20. stoljeća
- Fotografije grofovske obitelji Pejačević I.
- Fotografije grofovske obitelji Pejačević II.

Vedute Osijeka iz 17. i 18. stoljeća snimila je mađarska Duna TV za polusatnu emisiju o Osijeku pod nazivom Varos a hidnal Eszek.

Dvije rukopisne knjige Historia Gymnasii Regii Essekensis ab Anno 1766 i Weinbuch iz 1779. godine iz Dokumentarne zbirke Odjela trenutno se prevode za objavljivanje.

U proteklom razdoblju restaurirane su dvije dvostrane slike sa cehovskih zastava, od kojih je jednu

potpisao slikar Franjo Pfalz, te tri, znatno oštećena, novonabavljena oslikana streljačka cilja iz 1832. godine, pronađena na tavanu kuće u osječkoj Tvrđi. Navedeni materijal restaurirali su zagrebački akademski slikari i restauratori Zlatko Bielen i Slobodan Radić. Trenutno je na restauraciji, u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu, situacioni plan osječke Tvrđe iz 1786. godine, Atlas vukovarskog vlastelinstva iz prve polovice 18. stoljeća, mapa veduta Campaign on the Danube 1685., a pri kraju je i višegodišnja restauracija zastave ceha mesara, pod vodstvom restauratorice Bernardice Franić.

Dio dokumentarne zbirke složen je u nove arhivske kutije, Grafička zbirka presložena je u nove fascikle, ažurirana je popratna dokumentacija Zbirke razglednica, a Zbirka oružja i Zbirka kulturno-povijesnih predmeta izmještene su na drugu lokaciju radi obnove prostorija koje su privedene izložbenoj svrsi. Drvena građa, police i ormari depoa Odjela podvrgnuti su fumigaciji.

Djelatnici Odjela posjetili su izložbe: Hrvati i Karolinzi u Muzeju Hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu, Zlato Avara u Udinama, Gradski muzej u Cividaleu, izložbu Etrušćani u Palazzo Grassi u Veneciji, Kraljevsku palaču i muzej u Visegradu, izložbu Benediktinske opatije srednjega vijeka u Mađarskoj u benediktinskom samostanu u Panonhalmi, nekoliko muzeja u Vespremu i Sajam antikviteta u Zagrebu. Isti su djelatnici prisustvovali predavanju Lene Landerberg iz Noriska musset iz Stockholma s temom Rad u muzeju sa slijepim osobama, te su prisustvovali dvodnevnom simpoziju o Iločkom statutu koji je održan u Osijeku i Iloku.

Kustos Ante Grubišić prisustvovao je Prvim danima Julija Benešića u Iloku, Prvom hrvatskom kongresu povjesničara u Zagrebu, a viši kustos Grgur Marko Ivanković Prvom kongresu povjesničara umjetnosti Hrvatske, također u Zagrebu. Potonji je sudjelovao na Prvom hrvatskom simpoziju o preobrazbi industrijskog nasljeđa u novu urbano-industrijsku pejzažnu scenografiju, GRAD ZA 21. STOLJEĆE u Karlovcu s temom Osječka industrijska arhitektura. U Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu u ciklusu predavanja u sklopu izložbe Historicizam u Hrvatskoj održao je predavanje pod nazivom Katedrala u Đakovu.

Kraj 2001. godine kustosi Povijesnog odjela dočekali su djelujući u izložbenoj dvorani Muzeja gdje su bili smješteni za vrijeme renoviranja ureda, čijeg se prethodnog ličenja ne sjećaju ni najstariji djelatnici Muzeja.

Grgur Marko Ivanković, dipl. pov. umjet.
voditelj Povijesnog odjela

